

Migrujúci pracovníci - práva v práci SLOVAK / SLOVENČINA

Migrant workers - rights at work

Kto je migrujúci pracovník?

Migrujúci pracovník je ten, kto prišiel zo zahraničia pracovať do Spojeného kráľovstva. Migrujúci pracovníci často pracujú v hoteloch alebo reštauráciách, spracúvajú potraviny, zbierajú ovocie a kôrovce.

V prípade, že nemáte pracovné povolenie pre UK od imigračných úradov (**UK Border Agency**) a pracujete tu ilegálne, budete mať len veľmi málo práv. Ak v Spojenom kráľovstve pracujete nelegálne alebo si nie ste istý, či máte povoleniu tu pracovať, väčšina týchto informácií v tomto liste s prehľadmi základných skutočností sa nebude na Vás sťahovať. **Musíte** sa čo najskôr poradiť s odborným poradcom.

Ak ste z krajiny Európskej únie, takmer určite máte povolenie pracovať v Spojenom kráľovstve. Od 1. mája 2011, sa už nemusíte registrovať s Workers Registration Scheme (Program pre registráciu pracovníkov) na prácu vo Veľkej Británii, ak nepochádzate z Bulharska alebo Rumunska.

Vaše práva v práci

Pracovníci majú práva v práci vďaka zákonom o spôsobe, ktorým s vami osoba, pre ktorú pracujete (**váš zamestnávateľ**), môže zaobchádzať. Ak váš zamestnávateľ poruší zákon, existujú opatrenia, ktoré môžete vykonať. Ak ste však zahraničný pracovník a snažíte sa vyriešiť problém v práci, je u vás oveľa pravdepodobnejšie než u iných pracovníkov, že vám bude hroziť strata vášho zamestnania, ubytovania spojeného so zamestnaním a dokonca i vášho práva na pobyt v UK.

Práva, ktoré sú tu objasňované, nemusia byť jediné, ktoré máte. Ak chcete zistiť viac mali by ste sa poradiť (pozri nižšie).

Právo na minimálnu mzdu

Existujú pravidlá pre to, koľko vám musí zamestnávateľ zaplatiť na hodinu. Najnižšia čiastka, ktorú vám musia zaplatiť, je čiastka nazývaná **National Minimum Wage** (NMW) (národná minimálna mzda). Tá závisí od vášho veku. Ak vykonávate poľnohospodárske práce, napríklad zbierate úrodu alebo plodiny, pravidlá pre to, koľko by ste mali dostať, sa od iných typov profesií napatrne líšia.

Váš zamestnávateľ vám musí dať výplatnú pásku, z ktorej sa dozviete vašu mzdu. Musia vás vyplatiť, a to všetky peniaze, ktoré vám dlžia. Môže sa stať, že zistíte, že váš zamestnávateľ vám z vašej mzdy strháva peniaze za veci, ako napr. ubytovanie, stravu, školenie, náklady za dopravu do práce alebo do Spojeného kráľovstva. Tiež vám môže zo mzdy strhávať peniaze na zaplatenie nákladov za vybavenia vášho zamestnania. Pre to, koľko peňazí na zaplatenie takýchto vecí vám zamestnávateľ môže zo mzdy strhnúť, jestvujú pravidlá a je stanovená výška peňažnej sumy, pod ktorú vaša mzda nesmie klesnúť. Existuje maximálna čiastka za ubytovanie, ktorá sa berie do úvahy pri výpočte, či dostávate NMW.

Ak vám zamestnávateľ zo mzdy strháva peniaze za ubytovanie alebo školenie, môžu to robiť len s vaším písomným súhlasom. Ale aj ak ste s tým súhlasili, váš zamestnávateľ vám nesmie platiť menej ako je NMW. Ak si myslíte, že vám neboli vyplatené všetky dlžné peniaze, mali by ste sa poradiť.

Ak potrebujete ďalšie informácie ohľadom NMW, môžete zavolať poradenskú linku so zameraním na mzdy a pracovné právo (Pay and Work rights helpline) na čísle 0800 917 2368. Poradenská linka je dôverná a dostanete na nej rady v rôznych jazykoch.

Právo pracovať maximálny počet hodín týždenne

Existujú pravidlá pre počet hodín, ktoré môžete za týždeň odpracovať. Nemusíte pracovať viac ako 48 hodín týždenne, iba ak ste sa na tom s vaším zamestnávateľom písomne dohodli. Nemôžete byť nútený pracovať viac ako 48 hodín týždenne. Tiež máte právo na prestávku počas pracovného dňa a na voľné dni počas týždňa. Pre ľudí vykonávajúcich poľnohospodárske práce existujú špeciálne pravidlá. Ak si myslíte, že pracujete dlhšie, ako by ste mali, mali by ste sa poradiť (pozri nižšie).

Právo na platenú dovolenku

Máte právo na 5.6 týždňov platenej dovolenky každý rok. To znamená, že ak pracujete päť dní v týždni, ročne máte právo na 28 dní platenej dovolenky. Ak ste nedostali z práce dovolenku alebo vaša dovolenka nie je platená, mali by ste ohľadom toho vyhľadať radu.

Právo na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci

Váš zamestnávateľ musí zaistiť, aby miesto, kde pracujete, bolo pre výkon vašej práce bezpečné. To znamená, že musia zaistiť, aby ste svoju prácu mohli vykonávať spôsobom, ktorý vám nespôsobí zranenia alebo z ktorého neochoriete a aby ste porozumeli bezpečnostným pravidlám. Ak si myslíte, že vaše pracovisko nie je pre výkon vašej práce bezpečné, mali by ste sa poradiť.

Rodičovské práva v zamestnaní

Väčšina žien, ktoré pracujú, majú právo vziať si voľno z práce z dôvodu narodenia dieťaťa. Tomuto voľnu sa hovorí **materská dovolenka**. Nie všetci pracujúci však majú toto právo. Niektorí zamestnávateľia hovoria, že nemáte právo vziať si materskú dovolenku, aj keď toto právo máte. Ak váš zamestnávateľ tvrdí, že toto právo nemáte, mali by ste vyhľadať právnu pomoc.

Môžete si vziať až 52 týždňov materskej dovolenky. Iba niektoré ženy si však môžu vziať platenú materskú dovolenku. Aby ste si overili, či môžete dostať platenú materskú dovolenku, mali by ste vyhľadať právnu pomoc.

Niektorí ľudia si môžu vziať platené **rodičovské voľno** z práce, keď sa ich manželke alebo partnerke narodí dieťa. Aby ste si overili, či máte právo vziať si toto voľno, vyhľadajte právnu pomoc. Možno si budete môcť vziať časť materskej dovolenky Vašej partnerky. Aby ste si overili, či na to máte právo, vyhľadajte právnu pomoc.

Právo na ochranu voči diskriminácii

Všetci pracovníci v Spojenom kráľovstve majú právo na ochranu voči diskriminácii zo strany ich zamestnávateľa. To zahŕňa diskrimináciu z dôvodu vášho veku, postihnutia, zmeny pohlavia, manželstva a registrovaného partnerstva, tehotenstva a rasy, náboženstva alebo viery, pohlavia, alebo sexuálnej orientácie.

Právo na opustenie zamestnania

Musí vám byť umožnené vaše zamestnanie opustiť, ak tam už ďalej nechcete pracovať. Nikto, vrátane vášho zamestnávateľa, vám v tom nesmie brániť. Niektorým migrujúcim pracovníkom UK Border Agency nedovoľuje nájsť si nové zamestnanie, ak svoje zamestnanie, ktoré prišli do UK vykonávať, opustili alebo boli prepustení. Môže sa stať, že skôr, ako budete môcť získať nové zamestnanie, budete musieť počkať, kým ministerstvo vnútra nevybaví vaše písomnosti.

Ak ste vaše zamestnanie opustili alebo ste boli prepustený a nie ste si istý, či môžete získať iné, mali by ste sa poradiť (viď nižšie).

Ak chcete Spojené kráľovstvo opustiť skôr, ako je dátum, na ktorom ste sa dohodli s osobou, pre ktorú pracujete, môže sa stať, že zistíte, že nemôžete zmeniť dátum letu na vašej spätočnej letenke. To sa môže stať, ak váš let do Spojeného kráľovstva zaplatil niekto iný, ako napr. agentúra. Ak ste v takejto situácii, mali by ste sa poradiť.

Váš zamestnávateľ si ponecháva váš pas

Váš zamestnávateľ ani sprostredkovateľská agentúra si nesmie ponechať váš pas ani žiadnu z vašich ostatných úradných listín dlhšie ako jeden deň. Ak si váš zamestnávateľ ponecháva váš pas bez vášho súhlasu, môže porušovať zákon. Ak vám váš pas na požiadanie nevráti, mali by ste sa poradiť.

Problémy so sprostredkovateľskými agentúrami a tzv. gangmasters (sprostredkovateľmi práce)

Možno ste prišli pracovať do Spojeného kráľovstva, pretože vám prácu našla **sprostredkovateľská agentúra**. Tie vám niekedy nepovedia pravdu o práci, ktorú vám našli. Možno zistíte, že nezarábate toľko, ako ste čakali alebo že pracovné podmienky nie sú také dobré, ako vám bolo sľúbené.

Môžete to však urobiť, len ak má táto agentúra kancelárie v Spojenom kráľovstve. Ak agentúra kanceláriu v Spojenom kráľovstve nemá, zvyčajne nemôžete robiť nič.

V Spojenom kráľovstve môžete robiť pre tzv. **gangmastra**. Gangmaster je niekto, kto organizuje prácu pre ľudí, napr. na farmách, v hoteloch, reštauráciách, nemocniciach alebo v stavebníctve.

Ak máte problémy so svojou agentúrou na sprostredkovanie práce alebo gangmastrom, ďalšie informácie môžete získať na poradenskej linke so zameraním na mzdy a pracovné právo (Pay and Work Rights helpline) na čísle 0800 917 2368.

Avšak môžete to urobiť len ak má agentúra pobočku v Spojenom kráľovstve. Ak agentúra pobočku v Spojenom kráľovstve nemá, tak sa zvyčajne nedá sa nič robiť.

Ďalšia pomoc

Citizens Advice Bureau (Občianska poradenská kancelária)

Citizens Advice Bureaux poskytuje bezplatné, dôverné, nestranné a nezávislé poradenstvo na účely pomoci vyriešenia vašich problémov. Ak chcete nájsť najbližšiu CAB, vrátane tých, ktoré poskytujú poradenstvo e-mailom, kliknite na [najbližšiu CAB](#) alebo ju vo vašom telefónnom zozname vyhľadajte pod písmenom C.

The Trades Union Congress (TUC) (Kongres odborových zväzov)

Informácie o zamestnaneckých právach pre migrujúcich pracovníkov sú k dispozícii na internetovej stránke TUC. Webová stránka TUC je: www.worksmart.org.uk. Webovú stránku v poľštine nájdete na www.pracawbrytanii.eu a v portugalčine na www.trabalharenounido.org.

Directgov Internetová stránka

Na tejto internetovej stránke sú uvedené informácie pre poľnohospodárskych pracovníkov a ich nárok na minimálnu mzdu pre poľnohospodárov v Anglicku a Wales. Nájdete to na internetovej stránke na: www.direct.gov.uk

UK Border Agency (Hraničný úrad Spojeného kráľovstva)

Pre viac informácií o právach migrujúcich pracovníkov z Bulharska a Rumunska si pozrite internetovú stránku hraničného úradu Spojeného kráľovstva: www.ukba.homeoffice.gov.uk.

Ďalšie informačné listy o Adviceguide vo vašom jazyku, ktoré by vám mohli pomôcť

- Zamestnávateľ vám zadržava mzdu
- Národná minimálna mzda
- Pracovné hodiny

Ďalšie informácie Adviceguide, ktoré by vám mohli pomôcť

Tieto informácie sú k dispozícii iba v angličtine]

- Základné práva v práci
- Oznámenie o prepustení zo zamestnania
- Dovolenky a náhrada mzdy za dovolenku

Tento informačný list vydalo [Citizens Advice](#), pracovný názov pre The National Association of Citizens Advice Bureaux (Národná asociácia občianskych poradní). Je určený len na poskytovanie všeobecných informácií a nemá by sa brať ako plný prehľad práva o danej veci. Informácie sa vzťahujú len na Anglicko, Wales a Škótsko.

Tento informačný list bol naposledy aktualizovaný 5. decembra 2011 a reviduje sa pravidelne. Ak ste tento informačný list dostali pred dlhším časom, kontaktujte, prosím, vašu miestnu kanceláriu Citizens Advice Bureau a skontrolujte, či je ešte platný. Alebo navštívte našu internetovú stránku www.adviceguide.org.uk, kde si môžete stiahnuť aktuálny výtlačok.